

ศูนย์บรรณสารและการพัฒนา
Library and Information Center NIDA

7 มิ.ย. 45

อนุสาร

อุดมศึกษา

ISSN 0125-2461 ปีที่ 27 ฉบับที่ 277 กรกฎาคม 2544

นริศการประเสริฐสินนาเครือข่ายนักประชาสัมพันธ์
ของมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปอุดมศึกษา
13 กรกฎาคม 2544

การสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปอุดมศึกษา

อุดมศึกษา

เอกสารเผยแพร่ ของ ทบวงมหาวิทยาลัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า	ที่ปรึกษา	
● การสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปอุดมศึกษา ● โครงการศึกษาวิจัย การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ● ประมวลภาพภารกิจผู้บริหาร	3 7 22	รศ.วันชัย ศิริชนะ รศ.สงคราม เหลืองทองคำ นายสุชาติ เมืองแก้ว รศ.สมศักดิ์ จักรไพวงศ์ นางพัชรี พิทยชาวล	
		บรรณาธิการ	นายกมล ศรีประสาธน์
		กองบรรณาธิการ	นางสาวปิยาณี วิริยานนท์
			นายคณพล อุ่นจินตาคมณี
			นางสาวจรินทร์ ธนาศิลปกุล
			นางปราณี ชื่นอารมณั์
			นางสาวชุลีกร ภูบุญเจริญไชย
			นายพรชัย สิทธินันท์
			นายบุญคง สีเสน
			นายจรัส เล็กเกาะทวด
			นายอุดมศักดิ์ ศรีแก้ว
			นายวิรัตน์ มานะมุติ

เจ้าของ ทบวงมหาวิทยาลัย โทร. 0-2245-8323, 0-2245-8923 FAX. 0-2245-8923, 0-2245-8930

ผู้โฆษณา นางสาวปิยาณี วิริยานนท์

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 0-2215-3612, 0-2218-3563-4

18 S.A. 2544

การสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปอุดมศึกษา โดย นายสุธรรม แสงประทุม รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

เราคงมีอาจปฏิเสธได้ว่า ประเทศไทยของเรา กำลังอยู่ในภาวะกดดัน และต้องต่อสู้ เราเพิ่งจะสามารถขยับตัวได้เล็กน้อย ภายหลังจากที่เราต้องเผชิญกับมรสุมภาวะการชะงักงันทางเศรษฐกิจ และวิกฤติต่างๆ ระยะนี้จึงเป็นช่วงเวลาที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาประเทศให้กลับมาทัดเทียมและสามารถก้าวสู่เวทีโลกได้อย่างเต็มภาคภูมิอีกครั้งหนึ่ง

และหากจะถามว่าการพัฒนาใดสำคัญที่สุด และจำเป็นเร่งด่วนที่สุดในเวลานี้ คำตอบก็คงไม่พ้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าที่เรามีอยู่ แม้ในภาวะที่เศรษฐกิจของชาติมีปัญหา และในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น การศึกษาและความรู้ นับเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการสร้างและดึงเอาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้นๆ ออกมาใช้ให้ได้มากที่สุด

รัฐบาลชุดปัจจุบันภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา และได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษารับอย่างชัดเจนเพื่อการพัฒนาสังคมไทยไปสู่การเป็นสังคมแห่งความรู้ นำไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ โดยให้ประชาชนมีโอกาสในการเรียนรู้ที่เท่าเทียม ด้วยความเชื่อที่ว่าการศึกษาจะสร้างชาติสร้างคนและสร้างงาน และนับเป็นโชคดีของประเทศไทย และของวงการการศึกษาไทย ที่มีนายกรัฐมนตรีที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอันดับต้นๆ และในขณะนี้ท่านก็ได้กุมบังเหียนดูแลด้านการศึกษาดด้วยตัวท่านเอง เพื่อผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ฉบับปัจจุบัน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ทบวงมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ซึ่งดูแลการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงมีพันธกิจสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่เป็นมันสมองของชาติออกมา เพื่อนำพา รับใช้สังคมให้สามารถขับเคลื่อนต่อไป และมีบทบาทในการชี้นำ สร้างสรรค์สังคมเพื่ออนาคตของประเทศ โดยนอกเหนือจากการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยให้สามารถผลิตทรัพยากรบุคคลที่สามารถตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแล้ว ยังต้องส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยพัฒนาสร้างสรรค์ความรู้ ให้บริการวิชาการแก่ชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ดำรงอยู่คู่ชาติบ้านเมือง

อย่างไรก็ดี ท่านทั้งหลายคงตระหนักดีว่าการอุดมศึกษาของเราก็มียังมีปัญหาและข้อจำกัดอยู่หลายส่วนที่บุคลากรทางการอุดมศึกษาทุกท่านต้องร่วมมือร่วมใจกันแก้ไข หรืออย่างน้อยก็ต้องยอมรับปัญหา/ข้อจำกัดต่างๆ ร่วมกัน เพื่อพลิกวิกฤติอุดมศึกษาให้เป็นโอกาสได้ทันทั่วทั้งที่ ปัญหาหลักๆ ด้านการอุดมศึกษามีอยู่ด้วยกัน 4 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 ปัญหาด้านคุณภาพของการผลิตบัณฑิต และการผลิตคน ไม่ว่าจะพิจารณาในด้านการเรียน การสอน การทำประโยชน์ให้แก่สังคมหรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่าอ่อนกำลังลง และมีแนวโน้มที่จะถดถอยลงไปเรื่อยๆ ซึ่งสภาพความเป็นจริงเหล่านี้ มีอยู่ทั้งในมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ และมหาวิทยาลัยรุ่นใหม่ที่กำลังถือกำเนิดขึ้น

ประการที่ 2 ปัญหาด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านบุคลากร

ด้านการเงิน งบประมาณ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้างหรือทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีประสิทธิภาพลดลงเรื่อยๆ และมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ยังคงหมกมุ่นอยู่กับการสร้างอาคารใหญ่ๆ ใหญ่ๆ มากกว่าลงทุนด้านการวิจัย การพัฒนาซึ่งเป็นด้านที่สำคัญและสมควรได้รับการสนับสนุนโดยเร่งด่วน

ประการที่ 3 คือ การเป็นภาพสะท้อนความไม่เป็นธรรมทางสังคมของมหาวิทยาลัย หรือพูดง่าย ๆ ก็คือการที่อุดมศึกษาซึ่งนับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับสูงของชาติ เป็นการลงทุนทางสังคมที่เราคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนประการหนึ่งก็คือการไปช่วยเหลือสังคมนั้น กลับมีความไม่เท่าเทียม หรือไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น โดยเฉพาะจากข้อเท็จจริงของการวิจัยที่พบว่า ในมหาวิทยาลัยแทบทุกแห่ง โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเก่าแก่ หรือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อในด้านใดด้านหนึ่งนั้น โอกาสที่คนทั่วไปจะได้เข้าเรียนมีจำกัดกว่ามหาวิทยาลัยใหม่ๆ และคณะวิชาที่มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงส่วนใหญ่ก็จะได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากมหาวิทยาลัย รวมทั้งการสอบเข้าก็มีอัตราการแข่งขันสูง คนที่มีฐานะดีจึงมีโอกาสเข้าไปศึกษาเล่าเรียนมากกว่า ในขณะที่คณะด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยา ซึ่งแม้จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและประเทศชาติ กลับมีผลตอบแทนทางสังคมค่อนข้างต่ำ และไม่ได้รับความสำคัญเท่าที่ควร จึงเป็นโอกาสที่เหลืออยู่สำหรับคนอีกส่วนหนึ่งของสังคมที่จะต่อสู้และเข้ามาเรียนรู้ได้บ้าง

ปัญหาประการสุดท้ายคือปัญหาเรื่องความรับพิศอบต่อสังคม นานไปมหาวิทยาลัยของรัฐก็ห่างเหินจากสังคมมากขึ้น ไม่สามารถที่จะเชื่อมต่อการสร้างสำนึกร่วมกันเพื่อที่จะผลิตบัณฑิตออกมาแบกรับภารกิจที่สังคมเผชิญอยู่ เพราะฉะนั้นในระยะหลังรูปแบบหนึ่งที่เราเห็นก็คือ บัณฑิตจบออกไปมากเท่าไร ความแข็งแรงทางสังคม โดยเฉพาะความแข็งแรงทางความคิดความอ่าน จึงอ่อนด้อยถดถอยลงไป เรา

ขาดนักคิด ขาดนักวิจัย ขาดนักตั้งคำถามและหาทางออกของคำถามร่วมกัน

นโยบายการบริหารการอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยในยุคนี้จึงมุ่งส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีความอิสระ คล่องตัวในการบริหาร มีเสรีภาพและความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรมสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยมีนโยบายด้านการบริหารอุดมศึกษาที่สำคัญและจะต้องดำเนินการให้ปรากฏผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว มีหลายประการ อาทิ

- จัดทำโครงสร้างการบริหารและการจัดการการอุดมศึกษาของประเทศตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

- กระจายโอกาสการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางทั่วถึง และเป็นธรรม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทันสมัยและให้ความสำคัญกับนักศึกษากลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการ โดยส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษานอกระบบการศึกษาตลอดชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัย พร้อมทั้งปรับปรุงแนวคิดการจัดตั้งวิทยาเขตสารสนเทศและวิทยาลัยชุมชน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและการประหยัดทรัพยากร มุ่งเน้นการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

- พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาจารย์ การพัฒนาบัณฑิตศึกษาและการวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยี สื่อการศึกษา อุปกรณ์เครื่องมือเพื่อการเรียนการสอน และระบบการบริหารให้เหมาะสม เพียงพอ เพียงระดับและรักษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

- ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทั้งในแง่การจัดการศึกษา และการร่วมมือในการผลิตบัณฑิตและการวิจัยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สร้างเสริมสิ่งจูงใจและสิทธิพิเศษในการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในภูมิภาคและชนบท

- เร่งรัดแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการปรับเปลี่ยนสถานภาพมหาวิทยาลัยรัฐไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

- เร่งรัดการพัฒนาระบบการเงิน การบัญชีและการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นกลไกในการกำกับนโยบายและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

- ให้มีโครงการการฝึกอบรมฟื้นฟูความรู้และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพสำหรับบัณฑิตใหม่และบัณฑิตที่ว่างงานในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของทรัพยากรบุคคล ดังที่ได้จัดให้มีโครงการฝึกอบรมฟื้นฟูความรู้และทักษะของบัณฑิตเพื่อช่วยบัณฑิตตกงานเพื่อเปิดรับบัณฑิตที่ตกงานตั้งแต่ 1-5 ปี มาเข้าโครงการเพื่ออบรมในด้านต่าง ๆ

- พัฒนาและขยายเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนในลักษณะที่เป็นเครือข่ายทางวิชาการและการวิจัย

แต่ทุกท่านครับ การปฏิรูปหรือนโยบายเชิงโครงสร้างต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรับกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาของชาติให้เป็นเอกภาพ หรือการพัฒนาใดๆ นั้น ย่อมไม่สามารถจะบรรลุผลตามที่เราได้ตั้งไว้ หากขาดความเป็นเอกภาพ ขาดความเชื่อมโยงเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน และยังอยู่ในลักษณะต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างทำ

การสร้างใจที่ตรงกัน การมีแนวความคิดร่วมกัน มีเป้าหมายเดียวกัน และการสร้างจิต

วิญญาณแห่งการพัฒนาาร่วมกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมที่จะเข้าแบกรับภารกิจตามที่สังคมมุ่งหวัง จึงเป็นเรื่องใหญ่ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ จึงมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมต่อทุกองค์ประกอบเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อเข้าสู่เส้นชัย คือการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาของชาติได้อย่างสวยงาม

ตัวผมเองก็เป็นคนหนึ่งให้ความสำคัญกับการสื่อสาร และการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับประชาชนเป็นอย่างมาก เพราะผมเชื่อว่าการสื่อสารเป็นพื้นฐานของทุกกระบวนการทางสังคม และจะทำให้สังคมขับเคลื่อนไปได้ ทุกๆ กิจกรรมจะมีการสื่อสารเป็นองค์ประกอบเสมอ แม้แต่การคิดก็เป็นการสื่อสารกับตัวเอง แต่การสื่อสารกับผู้อื่นนั้นยากกว่ามาก โดยเฉพาะกับสาธารณชนซึ่งมีความแตกต่าง หลากหลาย ทั้งในเชิงภูมิประชากรศาสตร์และทางจิตวิทยา

ผมเองก็มีประสบการณ์การทำงานด้านการสื่อสารมาบ้าง ผมเป็นโฆษกพรรคพลังธรรมมาก่อน ต้องทำงานเกี่ยวกับการสื่อสาร และการสร้างสรรค์ นำพาลสิ่งดี ๆ ออกสู่สังคม แก้ไขความเข้าใจผิด เป็นกระจกสะท้อนความคิดเห็นของสาธารณชนผ่านกลับไปยังผู้บริหารเช่นเดียวกันกับพวกท่าน อาจต่างกันบ้างก็ตรงที่พวกท่านทำงานด้านการศึกษา เกี่ยวข้องกับการวิจัย เกี่ยวข้องกับข้อมูลต่างๆ ต้องพยายามทำสิ่งที่เข้าใจยากให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจได้ พร้อมๆ ไปด้วย การตอบสนองนโยบายของผู้บริหาร ท่านจึงนับได้ว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์มากกว่าผมแน่

ทุกท่านเป็นนักประชาสัมพันธ์ เป็นนักสื่อสาร ท่านต่างก็ทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมต่อมหาวิทยาลัยเข้ากับชุมชน เป็นผู้แนะนำประชาชนให้รู้จักมหาวิทยาลัยและการอุดมศึกษาผ่านทางช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะผ่านทางสื่อมวลชน เหมือนๆ กัน ย่อมมีธรรมชาติบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะทำให้เราทุกคนสามารถ

เข้ากันได้และเกิดการรวมกลุ่มขึ้นได้ไม่ยากนัก และเมื่อใดที่เราสามารถรวมกลุ่ม สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประชาสัมพันธ์ของทุกมหาวิทยาลัย และประชาสัมพันธ์ของสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ดูแลงานในภาพรวมของการประชาสัมพันธ์การอุดมศึกษาทั้งหมดได้ ย่อมจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา เพราะการทำงานในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ เป็นการทำงานที่ทำให้เกิดพลัง ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และทิศทางการสื่อสารที่ชัดเจนขึ้น

จากหนึ่งคน หนึ่งแรง จากการทำงานที่อาจไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ได้ตั้งความหวังกันไว้ ก็จะมีเพิ่มพูนขึ้นเป็นหลายคน หลายแรง เป็นความสามัคคี

เป็นพลัง ทำให้เกิดชิ้นงานที่มีพลัง มีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายที่เราตั้งไว้

ผมเชื่อว่า การสร้างเครือข่ายนักประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปอุดมศึกษา ที่ทบวงมหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการอยู่นั้น จะทำให้นักประชาสัมพันธ์จากทุก ๆ มหาวิทยาลัยได้รู้จักและสนิทสนมกันมากขึ้น ได้เข้าใจทั้งในเรื่องการสร้างเครือข่ายและการปฏิรูปการศึกษาจนนำไปสู่การสร้างเครือข่ายนักประชาสัมพันธ์ที่จะเป็นอีกหนึ่งกำลังสำคัญในการสนับสนุน และขับเคลื่อนการปฏิรูปอุดมศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้ในที่สุด

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

สมทวัช พิริยานุวัฒน์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเตรียมการในเรื่องต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตราต่างๆ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยในหมวด 3 และ หมวด 4 ได้กำหนดให้มีระบบการศึกษา และแนวการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีผลทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยต้องดำเนินการปฏิรูปการเรียนการสอนและจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนดไว้ และจากกระแสโลกาภิวัตน์ และการแข่งขันทางเศรษฐกิจในสังคมนานาชาติที่มีการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและประเทศชาติ เพื่อให้เป็นไปตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และให้ประเทศสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้มอบหมายให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยความร่วมมือจากคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ดำเนินการศึกษาวิจัยเอกสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สามารถสรุปผลงานวิจัยตามหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การศึกษานอกระบบ การวัดและการประเมินในระดับอุดมศึกษา และระบบการเทียบระดับและการเทียบโอนผลการเรียน ได้ดังนี้

1. หลักสูตรระดับอุดมศึกษา

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาการเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ความทันสมัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ความ

เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลทำให้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา โดยการพัฒนาเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนการสอน โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์ เพื่อสนองตอบความต้องการของบุคคลและสังคม สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (มาตรา 28) ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาได้มีการศึกษาหลักเกณฑ์และรูปแบบของหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

● ระดับปริญญาตรี

1. หลักเกณฑ์ของหลักสูตร

1) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหรือส่งเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มุ่งเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญา ให้มีความสำคัญกับทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ในสังคมข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมการเห็นคุณค่าของภูมิปัญญา เอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น และมุ่งพัฒนาความเป็นสากล เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาชาติในประเทศในเชิงวิชาการ

2) **หลักเกณฑ์เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร** สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดประสบการณ์หรือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตามโครงสร้างหลักสูตรที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปตามธรรมชาติของความ เป็นมนุษย์ ซึ่งมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกัน ทั้งนี้ควรเพิ่มหลักสูตรวิชาชีพหรือวิชาเอกต่างๆ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน สำหรับวิชาที่เป็น แกนบังคับทั่วไปนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นวิชาพื้นฐานทั้งหมด เนื่องจากทักษะหรือเนื้อหาสาระบางอย่างจะเรียนได้ อย่างมีความหมายและเหมาะสมก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนได้ ศึกษาวิชาต่างๆ ไปมากพอสมควรแล้ว นอกจากนี้ ทุกส่วนของโครงสร้างหลักสูตรควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน และทักษะชีวิตและ สังคม รวมทั้งทักษะการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนด้วย

3) **หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเลือกเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนการสอน** เป็นหลักเกณฑ์ที่ ส่งเสริมการจัดหลักสูตรการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน ในแต่ละวิชาให้มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ เลือกตามความสนใจ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเน้นให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาความรู้ กับชีวิตจริงด้วย วิธีการเรียนที่เน้นประสบการณ์ตรง และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล

4) **หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประเมินและมาตรฐาน หลักสูตร** หลักสูตรต้องมีการประเมินและปรับปรุง อย่างสม่ำเสมอ โดยอาศัยข้อมูลการประเมินจากหลาย ฝ่าย และมีการพัฒนาดัชนีบ่งชี้มาตรฐานคุณภาพของ หลักสูตรตามหลักเกณฑ์ของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทาง ในการติดตามประเมินและประกันคุณภาพ และควร ให้การสนับสนุนสถาบันที่มีความพร้อมที่จะเปิดหลักสูตร นานาชาติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเครือข่าย และการ แข่งขันทางวิชาการอันจะส่งผลต่อการปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตรต่อไป

2. รูปแบบของหลักสูตร

1) **รูปแบบการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร** โดยภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดประสบการณ์ การเรียนรู้หรือเนื้อหาสาระเป็นรายวิชา (Courses) แต่ละรายวิชาอาจจัดเป็นแบบเน้นเฉพาะสาขาวิชาเดียว (Discipline-based curriculum) ซึ่งจำเป็นต้องให้ ความสำคัญกับวิธีการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ใน ขณะเดียวกันควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่มีลักษณะ สหวิทยาการหรือบูรณาการเพิ่มขึ้นในทุกส่วนของ โครงสร้างของหลักสูตร และจัดประสบการณ์ให้มีความ ยืดหยุ่น

2) **รูปแบบการบริหารหลักสูตร** หลักสูตร ระดับปริญญาตรีในสังคมยุคใหม่ ควรจัดให้ยืดหยุ่น สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย เหมาะสม กับหลักการศึกษารวมในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิต เช่น จัดให้มีการศึกษาแบบ เต็มเวลา และการศึกษาแบบไม่เต็มเวลาในสถาบันการ ศึกษา การเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนหน่วยกิต หรือ เรียนนิชาระหว่างสถาบัน เป็นการสนับสนุนหลักการ ของการศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาตลอดชีวิตได้เป็น อย่างดี และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และความจำเป็นของผู้เรียนที่หลากหลายมากขึ้น และ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรใช้ระบบ เทคโนโลยีการสอนแบบใหม่ เช่น การใช้การเรียน การสอนระบบ online เป็นต้น

● ระดับบัณฑิตศึกษา

1. หลักเกณฑ์ของหลักสูตร

1) **ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์** หลักสูตรต้อง พัฒนาผู้เรียนให้ดำรงตนอยู่ในชุมชน สังคม และโลก ได้อย่างมีศักดิ์ศรี

2) **ความเป็นคนที่สมบูรณ์** หลักสูตรจะต้อง พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีบุคลิกทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม ในฐานะความเป็นมนุษย์ พัฒนา

ผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองดี มีจิตสำนึกในความเป็นประชาธิปไตย รู้จักการดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข และพัฒนาให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมสันติ

3) **ทักษะในการแสวงหาความรู้** หลักสูตรจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะในการเรียนรู้ และทักษะในการผสมผสานความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้ที่เป็นสากล รวมทั้งทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นหลักสูตรที่มีการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะทางภาษา สามารถใช้ภาษาไทยในการพูด อ่านและเขียน รวมทั้งทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาสากล พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งพัฒนาทักษะในการวิจัยหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ พัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานได้ เกิดทักษะทางปัญญา และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล

4) **ทักษะในการประกอบอาชีพ** หลักสูตรจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะขั้นสูงอย่างเพียงพอ และลึกซึ้งเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ นอกเหนือไปจากความรู้ด้านทฤษฎี พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนมีความกล้าหาญทางวิชาการและความเป็นผู้นำ มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชาต่างๆ และติดตามความเคลื่อนไหว ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

2. รูปแบบของหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรทั้งที่เป็นหลักสูตรสากล หรือนานาชาติ หลักสูตรเฉพาะทาง และหลักสูตรท้องถิ่น ถึงพัฒนาให้มีโครงสร้างในหมวดวิชาพื้นฐาน วิชาชีพ และวิชาเลือกให้เป็นไปตามสถานะ ความเชี่ยวชาญ และทรัพยากรของสถานศึกษาแต่ละแห่ง และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการปฏิรูปการศึกษา

สำหรับหลักสูตรเดิมให้มีการปรับปรุงเนื้อหาให้กว้างและสัมพันธ์กับวิชาอื่น ให้ความสำคัญเชี่ยวชาญ

เป็นพิเศษด้วยการปฏิบัติจริง จริยธรรมวิชาชีพ ความทันสมัย ความสัมพันธ์กับเนื้อหาระดับชุมชน ประเทศ และโลก ทักษะในการวิจัย การใช้ภาษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1) **หลักเกณฑ์ทั่วไป** สาระของหลักสูตรต้องมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

มีเนื้อหาหลักซึ่งทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ เชื่อมโยงระหว่างชุมชน ประเทศ และโลกหรือสากล ความเป็นสหวิทยาการ มีเนื้อหาหรือกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในฐานะความเป็นมนุษย์ สร้างความเป็นผู้นำ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีเนื้อหาสาระที่ทันสมัย ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดสติปัญญา และกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมทักษะการใช้ภาษา

2) **สาระของวิชาพื้นฐาน** สาระของวิชาพื้นฐานประกอบด้วย ความเป็นมนุษย์และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สภาพปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ประเทศ และโลก และการค้นคว้าวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่

3) **สาระของวิชาชีพ** นอกจากการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้เกิดความรู้ที่ลึกซึ้ง ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ การขยายฐานของเนื้อหาให้กว้างมีความหลากหลายทันสมัยแล้ว สาระของวิชาชีพที่จะต้องเพิ่มขึ้น ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่วางไว้

4) **สาระของวิชาเลือกเสรี** วิชาเลือกเสรีจะต้องให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างอิสระตามความต้องการของผู้เรียน และมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

การพัฒนาหลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษานั้น การที่จะทำให้หลักสูตรถูกนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะ

ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ และการบริหารวิชาการ ดังต่อไปนี้

1. ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความเป็นอุดมศึกษาเพื่อมวลชน

2. ให้มีการประกันคุณภาพของทุกหลักสูตร โดยการพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานคุณภาพของหลักสูตรตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

3. กระบวนการเรียนรู้ การค้นคว้าและวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพ การนำเสนอเนื้อหาที่ทันสมัย เชื่อมโยงเนื้อหาสาระระหว่างสาขาวิชา มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเรียนและปฏิบัติในสถานการณ์จริง ความเป็นประชาธิปไตย และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

4. การบริหารจัดการหลักสูตร ในการขออนุมัติหลักสูตรนั้นต้องกำหนดเป็นนโยบายและแนวทางปฏิบัติให้หลักสูตรที่ได้เสนอไว้สามารถนำไปพัฒนาได้ โดยไม่ต้องรอให้บรรจุเข้าไว้ในแผนงาน รวมทั้งหลักสูตรที่จะสนองตอบต่อปัญหา และความจำเป็นของประเทศ ในอนาคตก็ให้เสนอได้ในลักษณะเดียวกัน

ควรลดขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร อำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการสนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และคำนึงถึงสิทธิของผู้สร้างหลักสูตร ผู้เสนอหลักสูตรจะต้องมีความสำคัญที่สุดในการตัดสินใจ มีงบประมาณอย่างเพียงพอ มีอาจารย์ที่รอบรู้ในสาขาวิชาการของหลักสูตร และมีการวิจัยและให้บริการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในสาขาวิชาการหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และให้มีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษา

5. การส่งเสริมการวิจัย ให้ความสำคัญของการ

วิจัยในสถาบันอุดมศึกษา การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัย ส่งเสริมให้หลักสูตรเน้นการวิจัย รวมทั้งเพิ่มพูนทักษะในการวิจัย

6. ความเป็นสากล การจัดการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นสากล หรือนานาชาติ เชื่อมโยงความรู้ของชุมชนและโลก เน้นทักษะการใช้ภาษาสากล พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยี

7. ความร่วมมือในการผลิตบัณฑิต การใช้สถาบันที่มีความพร้อมเป็นแกนนำในการจัดทำหลักสูตร การสร้างระเบียบ การบริหารระหว่างสถาบัน การรวมอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการที่เปิดใช้หลักสูตร ที่สำคัญจะต้องมีการประกันคุณภาพ มีระบบการตรวจสอบและติดตามประเมินผลอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นหลักประกันว่าบัณฑิตที่สำเร็จออกไปจะมีคุณภาพตามที่ต้องการ

● หลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด เรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ในมาตรา 10 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

การจัดหลักสูตรเฉพาะทางเข้าเรียนร่วมกับนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษสำหรับประเทศไทยเป็น

ลักษณะของการจัดการเรียนร่วม 2 รูปแบบ คือ

1. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติร่วมกับนักศึกษาทั่วไป แต่ไม่ได้อนุญาตให้เรียนร่วมได้ทุกหลักสูตร เช่น การเรียนร่วมของนักศึกษาผู้พิการทางสายตา นักศึกษาผู้พิการทางร่างกายและการเคลื่อนไหว และนักศึกษาผู้พิการได้ยิน ในสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

2. การจัดภาควิชา สถาบัน หรือคณะที่จัดหลักสูตรเฉพาะทาง ซึ่งมีการจัดการศึกษาทั้ง 2 รูปแบบ คือ

2.1 จัดชั้นพิเศษ และหลักสูตรพิเศษเฉพาะทาง เช่น หลักสูตรการสอนภาษามือสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินที่วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

2.2 การเรียนร่วมของนักศึกษาพิเศษในสถาบันราชภัฏต่างๆ หลักสูตรศึกษาหูหนวก (Deaf Studies) ที่วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

ข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติเมื่อมีนักศึกษาพิเศษเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย

1. จัดให้มีผู้ประสานงานหรือหน่วยงานบริการนักศึกษาผู้มีความต้องการพิเศษ หน้าที่รับผิดชอบของผู้ประสานงานคือ เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาผู้มีความต้องการพิเศษ เป็นผู้ประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอน การจัดบริการการศึกษาประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เตรียมความพร้อมตลอดจนติดตามดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาผู้มีความต้องการพิเศษในเรื่องต่างๆ เพื่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย

2. จัดบริการการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิเศษ โดยจัดให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักศึกษาพิเศษในแต่ละกลุ่มความพิการ

3. ให้ข้อมูลกับนักศึกษาทั่วไป อาจารย์ และบุคลากรในเรื่องของการปฏิบัติต่อนักศึกษาพิเศษ

4. จัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนในเรื่องเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการศึกษา

5. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความร่วมมือในการให้บริการจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักศึกษาผู้มีความต้องการพิเศษ

2. การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ชัดเจนว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (มาตรา 22) การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (มาตรา 24) มีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (มาตรา 28) และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

● ระดับปริญญาตรี

1. กลวิธีการปฏิรูปการเรียนรู้

1) ปรับเปลี่ยนกระบวนการของครูจากการป้อนเป็นการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนและวิธีการสอนที่มีความหลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และทบทวนได้ด้วยตนเอง

2) ใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้และศักยภาพที่มีอยู่แล้วของสถาบันมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ทำให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

3) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

2. กลยุทธ์การปฏิรูปการเรียนการสอน

1) *ด้านผู้เรียน* จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อเป้าหมายการผลิตที่ชัดเจน ฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ ปลูกฝังและพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยี (IT) ด้านภาษาและการสื่อสาร พัฒนาทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และปลูกฝังจริยธรรม

2) *ด้านผู้สอน* เห็นความจำเป็นของหลักการผู้เรียนเป็นสำคัญ เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และอำนวยความสะดวก (facilitators) กำหนดภาระงานที่เหมาะสมและชัดเจน มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ โดยการเน้นการประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยการกำหนดเป็นภาระงานและจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

3) *ด้านการเรียนการสอน* จัดรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาและระดับของผู้เรียน ลดการบรรยาย เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน จัดกระบวนการพัฒนาทักษะ และเทคนิคการสอนของอาจารย์ให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น

4) *ด้านหลักสูตร* จัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนมากขึ้น ซึ่ง

ลักษณะเด่นของหลักสูตรเหล่านี้คือ มีความยืดหยุ่นสูง ผู้เรียนสามารถกำหนดหรือเลือกระยะเวลาตลอดจนเงื่อนไขในการเรียนจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาได้มากขึ้น และตามความต้องการและความเหมาะสมกับผู้เรียน มีความทันสมัยเนื่องจากได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

5) *ด้านผู้บริหาร* ต้องให้ความสำคัญในการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากขึ้น มีการวางแผนกลยุทธ์ทางด้านวิชาการและกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ส่วนตัวผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมุ่งเน้นการจัดการเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ

6) *ด้านสภาพแวดล้อม* สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อมซึ่งจะเอื้อต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษา เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ และหน่วยงานที่พัฒนาการเรียนการสอน ได้แก่ ศูนย์ช่วยเหลือด้านการเรียน ศูนย์ผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดนิสัยในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7) *ด้านบริหารและการจัดการ* สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การจัดระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม ทำให้การจัดการเกี่ยวกับงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงความต้องการงบประมาณในการพัฒนาการเรียนการสอนได้รับการพิจารณาเป็นลำดับต้นๆ มีการประสานงานของหน่วยงานระดับภายในสถาบันอย่างสอดคล้องกัน ตลอดจนความมีส่วนร่วมของชุมชนสังคม ซึ่งขยายวงกว้างออกไปเป็นลักษณะของเครือข่ายทางการศึกษาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

● ระดับบัณฑิตศึกษา

1. กลยุทธ์การปฏิรูปการเรียนการสอน

เพื่อให้การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1) *ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างองค์ความรู้* หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาควรส่งเสริมให้มีการวิจัย ค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

2) *ยุทธศาสตร์การสร้างกระแส* เผยแพร่ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัย จนเป็นกระแสของการพัฒนาการเรียนการสอน

3) *ยุทธศาสตร์ด้านผู้นำและนโยบาย* การสร้างความตระหนักสำนึกให้กับผู้บริหาร เพื่อผลักดันให้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาให้มีจุดเน้นที่การวิจัยให้ชัดเจนขึ้น และสนับสนุนในเรื่องงบประมาณอย่างเพียงพอ

4) *ยุทธศาสตร์การฝึกอบรม* การอบรมและการประชุมวิชาการในลักษณะต่างๆ มีความสำคัญเพื่อให้ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปพร้อมๆ กับผู้อื่น

5) *ยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพเชิงเปรียบเทียบ* สถาบันควรมีกระบวนการดูแลคุณภาพในระดับทุกขั้นตอนของการพัฒนาการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาภายในสถาบัน และในขณะเดียวกันควรเน้นการประกันคุณภาพในเชิงเปรียบเทียบ เพื่อยกระดับคุณภาพของบัณฑิตศึกษาให้สูงเทียบเท่าระดับมาตรฐานสากล

6) *ยุทธศาสตร์การประเมิน* ควรพัฒนาควบคู่ไปกับการประเมิน เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้สอนพัฒนาได้ตรงตามเป้าหมาย และทำให้ทราบปัญหาของ

ผู้สอน ผู้เรียน และการบริหารทำให้สามารถแก้ไขได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น

7) *ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยที่มีฐานการวิจัย* การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทุกด้านควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ตั้งแต่การกำหนดนโยบายการพัฒนา การสอน และการบริหารจัดการ และมีทิศทางปรับเปลี่ยนโดยก้าวเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย

8) *ยุทธศาสตร์องค์กรกลางของสถาบัน* ควรมีกลุ่มผู้สนใจเฉพาะด้านการวิจัยเป็นหัวหน้า และกระตุ้นให้ผู้สอนสนใจและพัฒนาการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยเน้นการวิจัยมากขึ้น ตลอดจนการจัดตั้งหน่วยงานในลักษณะของศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย

2. เชื้อไขนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอน ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญดังนี้

1) *ด้านตัวผู้สอน* เป็นลักษณะการเรียนการสอนที่เพิ่มบทบาทผู้เรียนมากขึ้น และเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้สอนในการบรรยายลดลงเป็นผู้อำนวยความสะดวก ชี้แนะ และศึกษาวิจัยให้ได้รูปแบบวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสถานการณ์

2) *ด้านผู้เรียน* ผู้เรียนต้องมีบทบาทมากขึ้น ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ และมีเป้าหมายในการศึกษา ปรับตัวให้สามารถแสวงหาความรู้เดิม ให้เป็นความรู้ใหม่

3) *ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน* มีห้องสมุดที่มีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งที่รวบรวมข้อมูลทางวิชาการ และมีอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีศูนย์การเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละศาสตร์ เพื่อให้มีกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4) *ด้านสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่สนับสนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้* การจัดประชุมสัมมนาในระดับ

นานาชาติและระดับชาติ ในแต่ละศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การจัดเวทีวิพากษ์วิจารณ์ อภิปรายเพื่อฝึกทักษะการ แสดงความคิดเห็นจัดให้นิสิต นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลภายนอก

5) **ด้านการบริหารจัดการที่กระตุ้นให้เกิด การเปลี่ยนแปลง** การเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน จำเป็นต้องใช้กลวิธีช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การให้รางวัลผู้สอนที่ใช้กระบวนการสอนที่ สอดคล้องกับการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการวิจัย การศึกษาดูงาน การเรียนรู้นอกสถานที่และการเรียนรู้ ในสถานการณ์จริง

6) **ด้านงบประมาณที่สนับสนุน** การวางแผน และนโยบายเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณใน กิจกรรมการเรียนการสอนที่จำเป็น เช่น การให้ทุน สนับสนุนการวิจัย เป็นต้น

7) **ด้านนโยบายของสถานศึกษา** สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ทิศทางหรือนโยบายของผู้บริหารสถาน ศึกษาในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนการสอนใน ระดับบัณฑิตศึกษา

3. การจัดการศึกษาอนุกรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 8 เรื่อง ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 ได้ระบุไว้ว่า “ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล และครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ สถาบันอื่นๆ และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา เพื่อให้ตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากสารระดังกล่าว นำไปสู่การศึกษาวิจัยดังนี้

1. การส่งเสริมความร่วมมือในสังคมเพื่อจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

รูปแบบการส่งเสริมความร่วมมือในสังคมเพื่อจัดการศึกษา คือ การศึกษาชุมชน โดยให้ความสำคัญในเรื่องของการส่งเสริมพัฒนาชุมชนของสถาบันการศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสนับสนุน การศึกษา สถาบันการศึกษามีประสบการณ์ในการส่งเสริมชุมชนมากพอสมควร แต่การเข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของชุมชน นั้น นับได้ว่า ชุมชนยังมีประสบการณ์น้อย องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นยังขาดประสบการณ์ จะต้องมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้าใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้านส่งเสริมการศึกษา โดยชุมชนจะต้องมีความเข้มแข็งในด้านงบประมาณ การปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม หรือความเข้าใจในเรื่องกระบวนการศึกษาชุมชนควบคู่ไปกับการที่สถาบันนอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตาม อัยาศัยให้แก่ชุมชน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันอุดมศึกษาน่าจะใช้แนวความคิด เรื่อง การศึกษาชุมชน หรือจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนขึ้นมาอีกครั้ง โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาในชุมชนหรือ อ.บ.ต. ที่มี สภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี เพื่อให้สังคมและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของชุมชนที่อาศัย อย่างเต็มที่ โดย

1) ชุมชนต้องมีตัวแทนเข้าไปมีส่วนร่วม เพื่อระบุความต้องการเกี่ยวกับคุณภาพ คุณสมบัติ ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน การวิจัย การบริการสังคม การอนุรักษ์วัฒนธรรม นอกจากในระดับสภาของมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยแล้วควรมีตัวแทนเป็นกรรมการประจำ คณะของสถาบันอุดมศึกษา และมีหน่วยงานประจำในระดับคณะประสานงานระหว่างระดับมหาวิทยาลัย คณะ และภาควิชา

2) ส่งเสริมให้สมาคมศิษย์เก่าระดับมหาวิทยาลัย วิทยาลัย คณะ มีการรวมตัวที่เข้มแข็ง เพื่อ

สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และคอยระดมทุนในทุกรูปแบบ

3) หน่วยงานการศึกษาต่อเนื่องหรือหน่วยใดที่แต่ละสถาบัน เห็นควรให้เป็นหน่วยกลางรับผิดชอบ และมีบทบาทเป็นศูนย์กลางประสานงานกับทุกฝ่าย

4) ผู้บริหารทุกระดับตั้งแต่มหาวิทยาลัยจนถึงภาควิชา ต้องมีทักษะใหม่ในการบริหารงาน คือ ต้องให้ความสำคัญต่อสังคมและชุมชนที่ตั้งอยู่ ต้องเป็นผู้ที่สนใจเข้าไปมีความสัมพันธ์เชิงธุรกิจกับชุมชนมากขึ้น

5) ผู้บริหารในทุกระดับที่มีหน้าที่โดยตรง เช่น รองอธิการบดี และรองคณบดีฝ่ายวิจัย ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ฝ่ายวัฒนธรรม ฯลฯ จะต้องมีส่วนร่วม ในการประสานสัมพันธ์กันเอง (Co-ordinating)

2. ความหวังที่จะให้สังคมช่วยส่งเสริมการอุดมศึกษา อาจได้รับความสนใจน้อยกว่าการที่สถาบันอุดมศึกษาเข้าไปถึง ช่วยพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาของชุมชน การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะต้องมีการวางแผนและกำหนดแนวทางในเรื่องนี้อย่างเป็นขั้นตอน ควรได้มีการวิจัยและศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนกำหนดแนวทางให้สังคมร่วมมือจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2. รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับอุดมศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษา ได้กำหนดมาตรการเพื่อให้การจักระบวนการเรียนในสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และโดยเฉพาะในเรื่องของการใช้แหล่งการเรียนรู้ มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนิน-

งานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ มาตรา 24 ข้อ 6 การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จะต้องมีการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ (มาตรา 23 ข้อ 2)

ในการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีอยู่หลายประเภท เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและที่ประเภทที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถร่วมใช้ในการกิจของอุดมศึกษา ทั้งการเรียนการสอน การวิจัย การบริการสังคม หรือการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และสามารถส่งเสริมเรื่องความคิดรวบยอด และเนื้อหาเชิงนามธรรมได้

การใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับอุดมศึกษา มีความสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถใช้ความรู้ เจตคติ และเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎี และปฏิบัติ สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่การเรียนการสอนมุ่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจึงมีความสำคัญในการทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ รู้จักเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้อย่างเหมาะสมทั้งในด้านหลักการใช้สื่อ และในด้านเทคนิคการเรียนการสอนต่างๆ

แนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับอุดมศึกษา

1. ด้านนโยบายและการบริหาร

1) ฝ่ายนโยบายและฝ่ายบริหารควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ สำหรับการส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ

2) ส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างคณะหรือสหสาขาวิชา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในสภาพการที่แตกต่างไปจากวิชาการที่ศึกษาอยู่โดยตรง

3) ส่งเสริมให้คณาจารย์มีกำลังใจในการใช้

แหล่งการเรียนรู้ในการเรียนการสอนมากขึ้น จัดให้มีเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรับผิดชอบรวบรวมแหล่งการเรียนรู้ประเภทต่างๆ ให้บริการด้านเอกสารเกี่ยวกับสถานที่ที่ยินดีให้ไปฝึกงาน ภาวะเยียบ งบประมาณ คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับที่พักอาศัย และมีการรวบรวมสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้

2. ด้านผู้เรียนและผู้สอน

1) การใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากสถานที่จริงมากที่สุด ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองหรือได้รับประโยชน์จากการศึกษาอย่างเต็มที่

2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต้องการให้ผู้สอนเป็นผู้อำนวย (Facilitator) ให้ผู้เรียนเป็นผู้ชี้นำตัวเอง และใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตประเภทต่างๆ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องเพิ่มบทบาทของตนเอง โดยสร้างความคุ้นเคยกับแนวคิดเรื่อง การศึกษาตลอดชีวิต การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย รู้จักแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วในสังคม เป็นผู้ที่สนใจสภาพการณ์และปัญหาในลักษณะที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าไปสัมผัสกับแหล่งเรียนรู้ที่เป็นจริงในสังคม เป็นผู้เห็นคุณค่าของทั้งวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและภูมิปัญญาไทย เทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสากล และเป็นผู้ที่สามารถประสานงานกับชุมชนเพื่อใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันอุดมศึกษาควรใช้แหล่งการเรียนรู้ที่มีการจัดตั้งและดำเนินการโดยหน่วยราชการต่างๆ มากกว่าจัดตั้งขึ้นเอง เพราะการจัดตั้งใหม่นอกจากจะต้องใช้เวลายาวนานแล้วยังต้องใช้งบประมาณและกำลังในการดูแลรักษาอีกด้วย

2. สถาบันอุดมศึกษาน่าจะเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มองค์กรในชุมชน โดยเฉพาะองค์กรบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) ทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้เหล่านี้ โดยเฉพาะเรื่องของภูมิปัญญาและเทคโนโลยีพื้นบ้าน เพราะชุมชนเป็นผู้ที่รู้จักแหล่งการเรียนรู้เหล่านี้ได้ดีมากกว่าผู้ที่อยู่นอกชุมชน

3. กิจการนิสิตนักศึกษากับการจัดการศึกษา นอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้คนไทยมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยการพัฒนาผู้เรียนทางด้านความรู้ทักษะ การเรียนรู้และศึกษาค้นคว้าเพื่อหาองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งนับเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนแล้วการพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียนที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการถือเป็นภารกิจสำคัญที่อยู่ในความดูแลของฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาประกอบด้วยงานด้านวินัย งานด้านสวัสดิการ งานด้านบริการ และงานด้านกิจกรรม โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. กลยุทธ์การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษายุคใหม่

1) ปลุกกระแสสร้างคนดีโดยกิจกรรมนิสิตนักศึกษา มาตรการคือ

1.1) การจัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยให้อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

1.2) งานกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นภารกิจหลัก มิใช่ภารกิจเสริม

1.3) สนับสนุนอาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาทำงานวิจัยเกี่ยวกับกิจการนิสิตนักศึกษา

1.4) ให้ความสะดวกแก่ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาโดยจัดอาคารสถานที่สนับสนุนงานกิจการนิสิตนักศึกษา

1.5) จัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้พอเพียงสนับสนุนกิจการนิสิตนักศึกษา

2) เชื่อมโยงการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยกับการศึกษาในระบบเข้าด้วยกัน มาตรการคือ

2.1) ให้เทียบโอนผลการศึกษานอกระบบกับการศึกษาในระบบ

2.2) ให้เทียบโอนผลการศึกษาตามอัธยาศัยกับการศึกษาในระบบ

3) เชื่อมโยงการวิจัย การสอน และกิจการนิสิตนักศึกษา

4) ปลุกเร้าและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในนิสิตนักศึกษา

5) จัดทำมาตรฐานและประกันคุณภาพกิจการนิสิตนักศึกษา ทั้งด้านวินัย สวัสดิการบริการ และกิจกรรม มาตรการคือ

5.1 จัดทำระเบียบนักกิจกรรม มอบรางวัลนักกิจกรรมดีเด่น และบันทึกในใบแสดงผลการศึกษาของนิสิตนักศึกษา

5.2 การประกันคุณภาพ

4. การประเมินผลผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบการเรียน

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการ

ประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ กระบวนการสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิตคือ การสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ของการวัดและการประเมินผล ตลอดจนการพัฒนากระบวนการวัดและการประเมินผลผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

แนวคิดและหลักการประเมินผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

1. การประเมินผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องกำหนดผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนอย่างชัดเจน และออกแบบการสอนที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ พร้อมทั้งบูรณาการวิธีการประเมินที่หลากหลายไว้ในการสอนด้วย

2. การประเมินช่วยทำให้ผู้สอนเกิดการเปลี่ยนแปลง นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนมากขึ้น

3. การพิจารณาคุณภาพเชิงเทคนิคของการประเมินให้รอบคอบและครอบคลุม เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ โดยการประเมินทุกๆ วิธีสามารถประเมินได้เพียงการสุ่มตัวอย่างเนื้อหาที่ครูสอนและที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ และผู้สอนต้องคำนึงถึงเนื้อหาทุกส่วนโดยไม่ทำการสอนเพื่อการสอบ

4. ทฤษฎีใหม่ของการประเมิน (The Alternative Approach) มีลักษณะเป็นพหุมิติ เน้นสติปัญญาและความแตกต่างระหว่างบุคคล เชื่อว่าบุคคลสามารถเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ กระบวนการคิดของบุคคลเกี่ยวข้องกับความรู้ที่เกิดภายในตนเอง และความรู้ความคิดซึ่งเกิดขึ้นกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

5. การประเมินแนวใหม่ (Alternative assessment) มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ

มุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างการประเมินและการสอนเข้าด้วยกัน โดยมีรูปแบบการประเมินที่

หลากหลายแทรกในการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีลักษณะตื่นตัว ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและมาตรฐาน มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน สามารถประเมินตนเองและสะท้อนกลับ โดยคาดหวังให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะและความสามารถที่จะใช้ในชีวิตจริงหรือสถานการณ์จริง (Authentic Situations) ผู้เรียนสามารถทำรายงานผลการเรียนรู้ของตนเอง โดยเขียนบันทึก (journal) และจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Profile) ไว้พิจารณาความก้าวหน้าของตน คะแนนที่นำมาประเมินจะมีลักษณะเป็น Profile ไม่ใช่คะแนนตัวเดียว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอกระบวนการทัศน์ใหม่ของการประเมิน

1) องค์ประกอบของการวัดและการประเมิน ประกอบด้วย ความรู้ความคิดในระดับสูง ความรู้สึก ความซาบซึ้ง การปฏิบัติและคุณลักษณะต่างๆ โดยพิจารณาความมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ร่วมด้วย

ผลการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาที่ควรวัดและประเมินมี 3 ส่วน โดยจะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพไว้ในผลการเรียนรู้ดังกล่าว ประกอบด้วย

1.1) ผลการเรียนรู้เฉพาะวิชา ความรู้สึกรอบรู้ในวิชาที่เรียน

1.2) ผลการเรียนรู้ที่เป็นทักษะในการสื่อสารเฉพาะบุคคล ได้แก่ การสื่อสารที่มีประสิทธิผล เน้นการพูดและการเขียน ทักษะในการจัดระบบ ทักษะในการรวบรวมความรู้ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะในการทำงานและเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะในการทำงานกลุ่ม และทักษะในการคิดคำนวณและแปลความตัวเลข

1.3) ผลการเรียนรู้ที่เป็นความสามารถทั่วไปทางวิชาการ ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์ ข้อมูล การใช้วิจารณ์ญาณ การสังเคราะห์ความรู้และความคิดของตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

2. การวัดและการประเมินต้องเน้นทั้งกระบวนการและผลงานโดยวัดอย่างต่อเนื่อง เน้นการประเมินโดยเน้นจากพัฒนาการของผู้เรียน มีเทคนิคการประเมินที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วม เน้นปฏิสัมพันธ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยรอบตัวของผู้เรียน มุ่งเน้นการประเมินตามเป้าหมายของหลักสูตรการประเมินเพื่อนำหรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและการเรียนรู้และการประเมินในบริบทเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2. ข้อเสนอในการพัฒนาระบบการวัดและการประเมินผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

1) การปฏิรูปการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด จำเป็นต้องพิจารณาโดยองค์รวม ตั้งแต่เป้าหมายของการจัดการศึกษาของประเทศ

2) การพัฒนาด้านการวัดและการประเมิน จำเป็นต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

3) การวัดและการประเมินผู้เรียนระดับอุดมศึกษา จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การกำหนดวิธีการและเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพเชิงเทคนิค เพื่อสามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และใช้เป็นเครื่องมือในการวัดและการประเมินเพื่อการเทียบระดับและการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษาระบบกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ยุทธศาสตร์ 6 ประการของระบบการวัดและการประเมินผลผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

4.1) ด้านผู้สอน การสื่อสารสร้างความรู้และความเข้าใจในกลุ่มอาจารย์ผู้สอนในเรื่องระบบการวัดและการประเมินผู้เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4.2) ด้านผู้เรียน การปรับเปลี่ยนเจตคติ

ของผู้เรียนให้เกิดการยอมรับในการเรียนการสอนและการประเมินแนวใหม่

4.3) ด้านผู้บริหาร เพื่อให้เกิดแรงผลักดันที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลง การสร้างความเข้าใจและความตระหนักแก่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาให้เห็นความสำคัญของการปฏิรูปด้านกาารวัดและการประเมินผู้เรียน

4.4) ด้านสังคม/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ มีส่วนร่วมในการประเมินสถาบันอุดมศึกษา

4.5) ด้านนโยบายและการจัดการระดับชาติ การกำหนดให้การปฏิรูปด้านการเรียนการสอนและการวัดและการประเมินแนวใหม่เป็นวาระแห่งชาติ

4.6) ด้านการประเมินคุณธรรมและจริยธรรม จำเป็นต้องกำหนดนิยามของคุณธรรมและจริยธรรมที่ต้องการให้เกิดในตัวผู้เรียนระดับอุดมศึกษาอย่างชัดเจน

5. การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียนระดับอุดมศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ และให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ ตามสาระดังกล่าวทำให้มีการยอมรับผลการเรียนนอกระบบมหาวิทยาลัย และมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการแบ่งระดับหรือเทียบระดับ และการเทียบโอนผลการเรียนในระดับอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ พบข้อค้นพบดังนี้

1. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันของประเทศไทยในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการจัดการ

ศึกษาในระบบ (Formal Education) แทบทั้งสิ้นยังไม่มีการจัดการศึกษานอกระบบ (Nonformal Education) หรือการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)

2. การเทียบระดับและการเทียบโอนผลการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการเป็นการโอน ระหว่างการศึกษาในระบบกับการศึกษาในระบบ ยังไม่มีการเทียบระดับหรือเทียบโอนผลการเรียนจากนอกระบบหรือตามอัธยาศัย เกณฑ์การพิจารณาการเทียบของแต่ละสถาบันจะไม่แตกต่างกันมาก

3. การจัดการศึกษาในลักษณะที่ถือผู้เรียนเป็นสำคัญและการให้โอกาสการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตในประเทศตะวันตก ทำให้การจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยมีการกระทำอย่างแพร่หลายในนานารูปแบบ ตลอดจนมีบริการหลากหลายที่ปิดช่องโหว่ทุกหนทางอันเป็นเหตุให้ประชาชนไร้โอกาสในการศึกษาต่อ

4. การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อการเทียบโอนผลการเรียน สามารถกระทำได้ด้วยวิธีหลัก ๆ 3 วิธีคือการทดสอบที่เป็นมาตรฐาน การทดสอบแบบรวบยอด และการประเมินแฟ้มสะสมงานหรือแฟ้มรายงานผลการเรียน

5. หลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา เป็นการเทียบโอนในระบบโดยกำหนดความเทียบเท่ากันของเนื้อหาสาระของวิชา จำนวนหน่วยกิตของแต่ละวิชา จำนวนหน่วยกิตสูงสุดที่จะรับเทียบโอน ระยะเวลาที่จะต้องศึกษาต่อในสถาบันที่รับเทียบโอนก่อนขอสำเร็จการศึกษาและการคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสมหลังการรับเทียบโอนแล้ว

6. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการก่อตั้ง แต่ละสถาบันจึงมีวิธีการปฏิบัติและตัดสินใจในนโยบายต่างๆ ได้โดยอิสระ

ภายใต้อำนาจของสภาสถาบันของแต่ละแห่ง จึงทำให้ การปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อ หรือการเทียบโอนผลการเรียนของแต่ละสถาบันมี ลักษณะแตกต่างกัน และแตกต่างจากสถาบันอุดม- ศึกษาเอกชนซึ่งอยู่ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเทียบระดับและเทียบโอนผล การเรียน

1. การเทียบระดับในระดับอุดมศึกษาจากการ ศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เทียบ กับการศึกษาในระบบและให้มีมาตรฐานเทียบเคียงได้ กับการศึกษาในระบบ และไม่มีการเทียบข้ามระดับ
2. ในการเทียบระดับจากการศึกษาจากระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้เป็นบรรทัดฐาน เดียวกันและมีมาตรฐาน สมควรมีคณะกรรมการเทียบ ระดับ ซึ่งเป็นคณะกรรมการกลาง ประกอบด้วย ผู้บริหารของทบวงมหาวิทยาลัยหรือกระทรวงฯ ซึ่งจะ เกิดใหม่ในอนาคตและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการ และวิชาชีพจำนวนหนึ่งเป็นผู้พิจารณาวางนโยบายและ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเทียบระดับ ตลอดจนเป็น คณะกรรมการกลางที่ทำการศึกษาความเหมาะสม หลังจากนั้นจึงแจ้งผลการพิจารณาไปขอรับการประเมิน ตามสาขาวิชาที่ขอเทียบยังสถาบันอุดมศึกษา สถาบัน อุดมศึกษาเป็นหน่วยงานอิสระที่จะประเมินผลการเรียนรู้นั้น ๆ ตามหลักวิชาเพื่อให้ได้ความมั่นใจว่าเป็นผู้ที่มี ความรู้และคุณธรรมสมควรแก่การรับอนุปริญญาหรือ ปริญญาในสาขานั้น ๆ โดยเสนอสภาสถาบันเป็นผู้อนุมัติ ด้วยลักษณะเช่นนี้จะมืองค์กรร่วมพิจารณาการเทียบ ระดับในลักษณะองค์กรร่วมกัน ซึ่งน่าจะทำให้มีการ ควบคุมมาตรฐานคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับได้ของ สาธารณชน
3. รัฐควรมีการสนับสนุนให้มีการตั้งหน่วยงาน กลางที่จัดสอบวิชาต่างๆ ในระดับอุดมศึกษา โดย เป็นการจัดสอบแบบมาตรฐานเพื่อให้ผู้สนใจสามารถ เลือกสอบและนำผลไปเทียบโอนได้ ความเป็นไปได้ใน

ปัจจุบันคือ การจัดการทดสอบมาตรฐานในสถาบัน อุดมศึกษาซึ่งมีการรับรองวิทยฐานะอยู่แล้ว แต่การจะ ได้ผลอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมย่อมต้องสนับสนุนให้การ ทดสอบเหล่านั้นได้รับการยอมรับและมีการใช้อย่าง แพร่หลายในสถาบันอุดมศึกษาทุกประเภท

4. เพื่อให้การเทียบโอนผลการเรียนมีการปฏิบัติ ที่แพร่หลาย มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับปฏิบัติโดย ทั้งถึงในระหว่างการศึกษารูปแบบ ควรมีนโยบาย ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ภายใต้บรรทัดฐานที่ใกล้เคียงกันทุกสถาบัน และมี คณะกรรมการประเมินความรู้เพื่อการเทียบโอนที่ประกอบ ด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
5. เพื่อให้การประเมินค่าของผลการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นไปโดยมีระบบ และเป็นที่ยอมรับ ในอนาคตอาจมีการพัฒนาหน่วยงาน กลางให้บริการในการเก็บรวบรวม และประเมินค่าผล การเรียนรู้ประเภทต่างๆ ในรูปของธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ใ้ บริการสามารถนำผลการประเมินค่าเหล่านี้ เป็นหลักฐาน ให้สมัครเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้โดยสะดวก และสถาบันอุดมศึกษาไม่จำเป็นต้องประเมินค่าซ้ำอีก
6. ให้การยอมรับการศึกษานอกระบบและการ ศึกษาตามอัธยาศัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบการ จัดการเรียนการสอนในสถาบัน โดยแก้ไขปรับปรุง ข้อบังคับของสถาบันให้เอื้อต่อการเทียบระดับและเทียบ โอนผลการเรียนได้ โดยอาศัยกฎทบวงหรือกฎกระทรวง เป็นหลัก
7. เพิ่มหน่วยบริการด้านการเทียบระดับและ เทียบโอนผลการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา และ ประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปทราบ หน่วยงานนี้มี หน้าที่ให้คำปรึกษาแนะแนวการเทียบระดับและเทียบ โอนผลการเรียนตามกระบวนและหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะนำผู้สมัครในการจัดเตรียม หลักฐานและผลงานตามสถานศึกษาที่กำหนด และพึง

ระลึกไว้เสมอว่า ผู้ที่ให้คำปรึกษาแนะแนวในระบบการศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้ที่เข้าใจปัญหาความจำเป็นและความต้องการของปัจเจกบุคคล การให้คำปรึกษานั้นจะต้องกระทำสืบเนื่องต่อไป แม้ภายหลังการประเมินและรับเทียบโอนเข้ามาศึกษาแล้ว

8. แต่งตั้งองค์คณะบุคคลที่มีความเที่ยงธรรมมาเป็นคณะกรรมการประเมินความรู้ทั้งในการขอเทียบระดับและการขอเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้ องค์คณะบุคคลควรประกอบด้วยบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

9. มีการบันทึกผลการประเมินเก็บไว้เป็นหลักฐานจนผู้ขอเทียบนั้นศึกษาสำเร็จ เพื่อเปิดโอกาสให้สามารถตรวจสอบได้หากมีข้อสงสัย โดยอาจมีการประมวลผลสรุปส่งองค์กรที่กำกับดูแล

10. มีการกำหนดค่าธรรมเนียมในการประเมินเพื่อการเทียบระดับและการเทียบโอนผลการเรียนให้เหมาะสมโดยให้ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายขั้นต่ำในการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการให้บริการดังกล่าว

ประมวลภาพภารกิจผู้บริหาร

นายสุธรรม แสงประทุม รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง scoping workshop on “Handbooks for Best Practices of Thai University Strategic Management System” โดยมี ดร.จิระ หงส์ดารมภ์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการทบวงฯ พร้อมด้วยผู้แทนทรงคุณวุฒิจากประเทศอังกฤษ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ร่วมกับผู้แทนทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จัดทำคู่มือ “สุดยอดยุทธวิธี การบริหารมหาวิทยาลัยไทย” ณ โรงแรมสยามซิตี กรุงเทพมหานคร เมื่อเร็วๆ นี้

“ART FOR ALL”

นายสุธรรม แสงประทุม รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานในพิธีเปิดค่ายศิลปะ “ART FOR ALL” ครั้งที่ 3 ณ ศูนย์ประชุมองค์การสหประชาชาติ โดยมี รศ.ธัชชัย สุมิตร อธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นายชัยวัฒน์ พสภภักดี ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และ รศ.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ประธานโครงการฯ ซึ่งโครงการค่ายศิลปะนี้สำหรับคนพิการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถทางศิลปะแก่ผู้พิการทุกประเภท

นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง เลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ได้เป็นประธานในพิธีเปิดอาคาร สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ณ ตำบลนาหม่อม จังหวัดสงขลา เมื่อเร็วๆ นี้

สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม เริ่มจดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2544 มีสมาชิก 162 คน มีทุนเรือนหุ้น เพียง 8,100 บาท สำหรับปัจจุบันมีสมาชิก 2464 คน มีทุนเรือนหุ้น 37 ล้านบาท มีเงินรับฝากจากสมาชิก 242 ล้านบาท ได้รับเลือกให้เป็นสหกรณ์ที่มีการบริหารและการควบคุมภายในที่ดี ประจำปี 2540

นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานในการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง มิติใหม่ของการส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จากนโยบายไปสู่แนวปฏิบัติ โดยมี รศ.สงคราม เหลืองทองคำ รองปลัดทบวงฯ พร้อมด้วยคณาจารย์และผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเอกชนในกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัยเข้าร่วมประชุมสัมมนาอย่างครบถ้วน ณ โรงแรมเดอะแกรนด์ กรุงเทพฯ เมื่อเร็วๆ นี้

ร่วมสัมมนา

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรี นายสุธรรม แสงประทุม รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย พร้อมด้วยผู้บริหารระดับสูงทั้งในทบวงมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในสังกัด เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนและหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ณ โรงแรมสยามอินเตอร์-คอนติเนนตัล เมื่อเร็วๆ นี้

.....ติดตามข่าวสารด้านการอุดมศึกษาได้จาก.....

อนุสารอุดมศึกษา

เอกสารเผยแพร่รายเดือน นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการอุดมศึกษาไทย

จดหมายข่าวรายสัปดาห์

เสนอข่าวสารและความเคลื่อนไหวในแวดวงอุดมศึกษา ข่าวสารเกี่ยวกับภารกิจของทบวงมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด

ดำเนินงานโดย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

E-mail : intcoop@mua.go.th

URL : www.mua.go.th

ชื่อ.....

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 2/2529
ไปรษณีย์ทลานหลวง

ทบวงมหาวิทยาลัย

ที่อยู่.....

328 ถนนศรีอยุธยา

พญาไท กรุงเทพฯ 10400

(นางเครือวัลย์ แยมปรางค์)
หัวหน้าฝ่ายสารบรรณ